

Nämnd/förvaltning
Markus Bailar
Titel
Dnr: 19KOT104
Datum: 2025-12-18

Adressat

Bilaga 2 - Granskning av kostnadsberäkning 19KOT104-5

Inledning

Beslutet om "Kostnadsfördelning mellan markägare och ledningsägare" (19KOT104) bygger på en intern kostnadsberäkning på 320 000 kr/år.

Enligt 30 § lagen om allmänna vattentjänster (LAV, 2006:412) får VA-avgifter inte överskrida vad som behövs för att täcka de nödvändiga kostnaderna för att ordna och driva den allmänna Va-anläggningen.

Vidare gäller enligt 2 kap. 6 § kommunallagen (2017:725) att kommuner inte får ta ut högre avgifter än vad som motsvarar kostnaderna för de tjänster eller nyttigheter som faktiskt tillhandahålls (självkostnadsprincipen).

Kommunallagens 2 kap. 1 § avgränsar också den kommunala kompetensen – kommunen får endast handha angelägenheter av allmänt intresse inom sitt område. Av rättspraxis följer att kommunala avgifter alltid måste ha lagstöd eller bygga på en frivillig motprestation.

Granskningen nedan visar att de uppräknade kostnaderna inte är nödvändiga kostnader för VA-verksamheten, utan lagstadgade kommunala uppgifter eller redan täckta av VA-verksamheten.

Granskning av kostnadsberäkningen

Angiven kostnad	Avser enligt beslutet	Granskning & juridisk bedömning
40 000 kr – Planarkitekter	Hänsyn till VA-ledningar i detaljplanering	Planarbete är en kommunal uppgift enligt plan- och bygglagen (PBL). Att ta hänsyn till befintliga ledningar är en del av detta ansvar. Kostnaden är inte en nödvändig kostnad för VA-verksamheten (strider mot 30 § LAV).
30 000 kr – Teknisk personal	Samordning av VA-arbeten med andra aktörer	Samordning mellan ledningsägare är en generell kommunal samordningsuppgift. Det finns ingen faktisk merkostnad som kan belasta VA. Schablonavgift saknar stöd i självkostnadsprincipen (2 kap. 6 § KL).
50 000 kr – Teknisk personal	Samordning av beläggningsarbeten (väghållare/VA)	Väghållaren ansvarar för planering av beläggning. VA betalar redan för återställning av gator vid egna grävarbeten. Ett årligt schablonbelopp är en otillåten dubbeldebitering (30 § LAV).

Angiven kostnad	Avser enligt beslutet	Granskning & juridisk bedömning
50 000 kr – Markförsäljning	Dialog vid markförsäljning och flytt av ledningar	Kommunens fastighetsförvaltning ansvarar för markförsäljning. Om VA-ledningar behöver flyttas bekostar VA detta redan. Ett generellt schablonpåslag för ”dialog” saknar lagstöd (2 kap. 1 § KL, 30 § LAV).
40 000 kr – Registerhållare/admin istratör	Servitut och ledningsrätter på kommunens fastigheter	Detta är fastighetsägarens ansvar. VA-huvudmannen ska själv söka ledningsrätt när behov finns och stå för sina egna faktiska kostnader. Att belasta VA för kommunens interna registerhållning saknar stöd (30 § LAV).
40 000 kr – Kommunikatör	Information till medborgare via kommunens kanaler	VA-huvudmannen ansvarar för och bekostar redan sin egen kundinformation. Kommunens centrala kommunikationskostnader är en övergripande kommunal kostnadsfråga och kan inte övervältras på VA (2 kap. 6 § KL).
70 000 kr – GIS- ingenjör	Allmänna kartor och register	VA bekostar redan karttjänster för sina behov. Ett ytterligare schablonpåslag innebär dubbeldebitering i strid med självkostnadsprincipen (30 § LAV, 2 kap. 6 § KL).

Slutsats

De poster som ligger till grund för det årliga beloppet 320 000 kr kan inte betraktas som nödvändiga kostnader för VA-verksamheten. De utgör istället:

1. **Lagstadgade kommunala uppgifter** (planarbete, väghållning, markförvaltning) som inte kan belasta VA-kollektivet.
2. **Kostnader som redan finansieras av VA-verksamheten** (kartor, information, återställning vid grävning).
3. **Schabloniserade övergripande kommunala kostnader** utan direkt koppling till faktiska merkostnader för VA.

Beslutet 19KOT104 strider därför mot:

- **30 § LAV** – avgifterna får endast täcka nödvändiga kostnader för VA-verksamheten.
- **2 kap. 6 § KL** – självkostnadsprincipen.
- **2 kap. 1 § KL** – den kommunala kompetensen, enligt vilken kommunen inte får ta ut avgifter utan lagstöd eller frivillig motprestation.

Det årliga schablonbeloppet om 320 000 kr saknar lagligt stöd och bör därför upphävas.